

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สกส. 5 /2559

เรื่อง อำนาจหน้าที่ของกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญสูงสุด

1. เหตุผลในการออกประกาศ

กรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีธรรมาภิบาลที่ดี ปฏิบัติตามกฎหมายและมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น หรือแนวนโยบายของหน่วยงานที่ทำหน้าที่เจ้าของ จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต (Duty of loyalty) และระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Duty of care) เป็นที่ตั้ง ภายใต้กรอบหน้าที่และความรับผิดชอบทั่วไป 3 ประการ คือ การกำหนดนโยบาย การดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีกระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามนโยบาย และการดูแลให้มีระบบการติดตามตรวจสอบให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนด

หน้าที่ของกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในทางปฏิบัติจะมีหลายด้านตามที่ระบุในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ แต่เพื่อเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสถาบันการเงินในระยะยาว และเพื่อให้แนวทางในการดูแลกิจการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจสอดคล้องกับกฎหมายและประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ควรให้ความสำคัญสูงสุดในการดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (1) มีระบบบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ (2) มีเงินกองทุนที่แข็งแกร่งสามารถรองรับความเสี่ยงของกิจการทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ (3) มีการดำเนินงานที่เป็นไปตามพันธกิจและกฎเกณฑ์ของทางการ และ (4) มีธรรมาภิบาลที่ดี (Good corporate governance)

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 84 ประกอบมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญสูงสุด ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม และบริษัท ตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

สกส40-ธก30003-255910 11

ธก300 วันที่ 11 ต.ค. 2559

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรที่มองไกล มีหลักการ และร่วมมือ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของไทย

www.bot.or.th

4. เนื้อหา

4.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“สถาบันการเงินเฉพาะกิจ” หมายความว่า สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม และบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

4.2 อำนาจหน้าที่ของกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในการกำกับดูแลกิจการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญสูงสุด ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านการบริหารความเสี่ยง (Risk management)

การบริหารความเสี่ยงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความมั่นคงให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจในระยะยาว กรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงต้องดูแลให้แน่ใจว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจและจำกัดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ดังนั้นกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงมีหน้าที่อย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) มีความรู้ความเข้าใจในความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ตลอดจนเครื่องมือที่จะใช้ในการบริหารความเสี่ยงต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถมั่นใจได้ว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะรองรับธุรกิจต่าง ๆ ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้เป็นอย่างดี

(2) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีนโยบายและกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะรองรับความเสี่ยงที่สำคัญและกลยุทธ์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ รวมทั้งดูแลให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ มีความเป็นมืออาชีพอย่างอิสระ และไม่ถูกครอบงำจากหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจ (Business units)

(3) ดูแลให้ฝ่ายจัดการควบคุมความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและยอมรับได้ (Risk tolerance) ตามนโยบายที่คณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอนุมัติหรือกำหนด เพื่อจำกัดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจให้อยู่ในระดับที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อฐานะของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างมีนัยสำคัญ

(4) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีกระบวนการการรายงานสถานะความเสี่ยง (Risk reports) ในทุกด้านที่มีนัยสำคัญอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ เพื่อใช้ประกอบการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ นโยบายการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(5) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการทบทวนกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ หรือทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์สำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันการเงิน

เฉพาะกิจอย่างมีนัยสำคัญ เช่น มีวิกฤตทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการออกผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดของทางการ

(6) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีนโยบายการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ และการลงทุนที่มีความระมัดระวังและรอบคอบ เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฝั่งระมัดระวังเป็นพิเศษในการให้สินเชื่อแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่ไม่ใช่กระทรวงการคลัง เพื่อป้องกันการเอื้อประโยชน์ที่ไม่เหมาะสม และการมองข้ามความเสี่ยงที่สำคัญไป พร้อมทั้งดูแลให้มั่นนโยบายในการจัดการสินเชื่อด้วยคุณภาพหรือการลงทุนที่มีปัญหา ตลอดจนมีการตั้งสำรองหนี้ด้วยคุณภาพให้พอเพียงกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

4.2.2 ด้านการดูแลความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital adequacy)

เงินกองทุนเป็นสิ่งที่สะท้อนฐานะและความมั่นคงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องดำรงเงินกองทุนที่เพียงพอ เพื่อรองรับความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่มีความสำคัญของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ นอกเหนือไปจากการมีเงินกองทุนเพื่อรองรับการดำเนินธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น กรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงมีหน้าที่อย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีเงินกองทุนในระดับที่มั่นคงและเพียงพอที่จะรองรับการดำเนินธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคต และติดตามฐานะเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างสม่ำเสมอ

(2) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีกระบวนการหรือเครื่องมือที่ใช้ดูแลความเพียงพอของเงินกองทุนให้อยู่ในระดับที่มั่นคง สามารถรองรับความเสี่ยงที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีอยู่ได้

4.2.3 ด้านการกำกับดูแลกิจการให้เป็นไปตามพันธกิจและกฎเกณฑ์ของทางการ (Compliance roles)

สถาบันการเงินเฉพาะกิจอยู่ภายใต้ข้อบังคับของกฎหมายจัดตั้งที่กำหนดพันธกิจของสถาบันการเงินเฉพาะกิจแต่ละแห่ง กฎหมาย กฎและระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ของทางการหลายด้าน ดังนั้น กรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงมีหน้าที่อย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการดำเนินงานที่เป็นไปตามพันธกิจที่กำหนดไว้ได้อย่างมั่นคง ยั่งยืน มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส

(2) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีกระบวนการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมธุรกรรมต่าง ๆ ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และสามารถสะท้อนข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วถึง เพื่อให้แน่ใจว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้ดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย กฎและระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ของทางการ รวมทั้งคำสั่งการของธนาคารแห่งประเทศไทย

(3) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีกระบวนการการรายงานการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎและระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ของทางการ หรือ

ข้อบังคับภายในของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเอง เพื่อให้กรรมการและฝ่ายจัดการสามารถติดตามหรือแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือเกิดผลกระทบต่อธุรกิจของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างมีนัยสำคัญ

4.2.4 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการที่มีธรรมาภิบาลที่ดี (Good corporate governance)

คณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีอำนาจและหน้าที่ในการกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยมีกรรมการเป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างผู้ถือหุ้นหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่เจ้าของและฝ่ายจัดการ ดังนั้น กรรมการจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างธรรมาภิบาลที่ดี อันจะสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ถือหุ้นหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่เจ้าของ ลูกค้า และผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย (Stakeholders) ดังนั้น กรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงต้องมีบทบาทหน้าที่ตามหลักของธรรมาภิบาลที่อย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง ไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่เล่นพรรคเล่นพวก และไม่เข้าไปมีส่วนร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจในธุรกรรมหรือกิจการใด ๆ ที่ตนเองมีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of interest) รวมถึงต้องสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดการแทรกแซงการตัดสินใจใด ๆ อันจะทำให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

(2) อนุมัติหรือกำหนดนโยบายสำคัญและกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายจัดการให้เป็นไปตามนโยบายและกลยุทธ์ที่กำหนดไว้

(3) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดนโยบายเรื่องธรรมาภิบาลที่ดีให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย (Stakeholders) อย่างเหมาะสม มีความเป็นธรรมในทางธุรกิจโดยไม่เอารัดเอาเปรียบลูกค้า และประชาชน ไม่ว่าด้านสินเชื่อ เงินฝาก รายการนอกงบดุล หรือในเรื่องอื่น ๆ

(4) เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการทุกครั้ง เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็น รวมทั้งมีส่วนร่วมในการซักถามและแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการประชุมอย่างเต็มความสามารถ

(5) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีนโยบายการจ่ายผลตอบแทนที่เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อจูงใจและรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพ และดำรงไว้ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต ทั้งนี้ ไม่ควรกำหนดอัตราผลตอบแทนโดยผูกโยงกับกำไรระยะสั้นมากเกินไป เพื่อไม่ให้มีแรงจูงใจในการเพิ่มระดับความเสี่ยงที่สูงเกินกว่าระดับที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจยอมรับได้ หรือทำธุรกิจแบบสุ่มเสี่ยงต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยละเลยผลกระทบในระยะยาวเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงในระยะสั้น

(6) ดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation of duties) ให้ชัดเจน และมีการตรวจสอบถ่วงดุล (Check and balance) ที่เหมาะสม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง หรือเกิดปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of interest)

4.3 การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ทั้ง 4 ประการข้างต้น กรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ จะต้องมีความสุจริตและกระทำการด้วยความระมัดระวัง ภายใต้กรอบและแนวทางของหลักการตัดสินใจทางธุรกิจ (Business judgment rule) ดังนี้

4.3.1 ต้องไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์และไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัว (No conflict of interest and no self-dealing) หรือไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ในเรื่องที่ต้องตัดสินใจหรือลงมติ หากมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องจะมีเหตุให้ถือเป็นเบื้องต้นว่าเป็นการกระทำที่ขาดความสุจริต เว้นแต่มีข้ออธิบายที่สมเหตุสมผลได้

4.3.2 ต้องเป็นการตัดสินใจหรือลงมติบนพื้นฐานข้อมูลที่เพียงพอ (Informed decision) โดยพึงมีข้อมูลที่เพียงพอ เพื่อประกอบการตัดสินใจที่สมเหตุสมผลทางธุรกิจในระดับที่ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการเงินและการธนาคารพึงมี ก่อนการตัดสินใจหรือลงมตินั้น

4.3.3 ต้องเป็นการตัดสินใจหรือลงมติที่มีความสมเหตุสมผล (Rational decision) โดยมีเหตุผลสนับสนุนในระดับที่ผู้มีอาชีพด้านการเงินและการธนาคารพึงมี ซึ่งในการตัดสินใจหรือลงมติแต่ละเรื่องอาจมีทางเลือกหลายทาง (Range of decision) ที่ถือว่าสมเหตุสมผลได้ อย่างไรก็ดี การตัดสินใจหรือการลงมติที่อยู่นอกขอบเขตของผู้ประกอบอาชีพด้านการเงินและการธนาคารโดยสิ้นเชิง ย่อมถือไม่ได้ว่าเป็นการตัดสินใจหรือลงมติที่สมเหตุสมผลตามข้อนี้

5. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2559

(นายวิโรท สันติประภาพ)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

โทรศัพท์ 0 2283 5815, 0 2283 5851